

بودجه‌ریزی برنامه محور
تطبيق نظام طبقه‌بندی وظائف دولت

عنوان رده (طبقه) (Class)	عنوان گروه (Group)	عنوان امور Division
۷۰۱۱۱- سازمان‌های اجرایی و قانون‌گذاری	۷۰۱۱- سازمان‌های اجرایی و قانون‌گذاری، امور مالی و اعتباری و امور خارجی	۷۰۱- خدمات امور عمومی
۷۰۱۱۲- امور مالی و مالیاتی		
۷۰۱۱۳- امور خارجی		
۷۰۱۲۱- کمک‌های اقتصادی به کشورهای در حال	۷۰۱۲- کمک‌های اقتصاد خارجی	

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
گروه پژوهشی حکمرانی و مالیه عمومی
مجموعه گزارش شماره ۴۷۵

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسه گزارش

عنوان	
بودجه ریزی برنامه محور	تطبیق نظام طبقه بندی وظایف دولت
کد شناسه	۱۴۰۴-۹-۱۰۵۲۳
گروه پژوهشی	حکمرانی و مالیه عمومی
پدیدآورنده	محمدجواد محسنی نیا
ناشر	مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری
تاریخ انتشار	زمستان ۱۴۰۴
مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری نیست.	
حقوق معنوی اثر به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری سازمان برنامه و بودجه کشور تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر مأخذ بلامانع است.	
آدرس: تهران- خیابان نجات اللهی- خیابان (استاد جعفر شهری) سپند شرقی- پلاک ۱۶ شماره های تماس ۰۲۱-۴۳۳۰۶۰۰۰ شماره پیام رسان ۰۹۹۲۱۵۷۵۸۴۳	
https://www.cdrf.ir/	

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه .....
۲	۱- بودجه برنامه محور .....
۲	۱-۱- اهمیت و ابعاد بودجه برنامه محور .....
۲	۲-۱- برنامه اجرایی (program) .....
۲	۳-۱- ویژگی های برنامه اجرایی .....
۵	۴-۱- زیربرنامه .....
۵	۵-۱- ویژگی های زیربرنامه .....
۵	۶-۱- خروجی (طرح/خدمت) .....
۶	۷-۱- ویژگی های خروجی .....
۶	۸-۱- نماگرهای عملکرد .....
۷	۹-۱- سنجه خروجی .....
۸	۱۰-۱- دستگاه اصلی .....
۸	۱۱-۱- واحد مجری .....
۹	۲- تطبیق طبقه بندی امور و فصل و برنامه اجرایی با طبقه بندی وظایف دولت (COFOG) .....
۹	۱-۲- تطبیق نظام طبقه بندی امور و فصل با طبقه بندی وظایف دولت (COFOG) .....
۱۵	۲-۲- تطبیق طبقه بندی برنامه اجرایی با طبقه بندی وظایف دولت (کوفوگ) .....
۲۳	پیوست .....
۲۳	اشکالات بودجه ۱۴۰۴ در مقایسه بین جداول آن .....
۲۳	جداول مصارف بودجه ۱۴۰۴ کل کشور .....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۹	جدول ۱: تطابق طبقه‌بندی وظایف دولت با طبقه‌بندی بودجه ایران.....
۱۵	جدول ۲: عناوین برنامه‌های اجرایی در لایحه بودجه ۱۴۰۴ کل کشور.....
۱۸	جدول ۳: تطبیق برنامه‌های اجرایی با امور و فصول و طبقه‌بندی کوفوگ.....
۲۳	جدول ۴: اعتبارات هزینه‌ای جدول ۶ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور برحسب امور و فصل.....
۲۴	جدول ۵: اعتبارات هزینه‌ای جدول ۶/۱ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور برحسب برنامه اجرایی.....
۲۵	جدول ۶: مقایسه چهار امور اصلی و سایر امور در جداول ۶ و ۱/۶ اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۴۰۴.....
۲۵	جدول ۷: اعتبارات هزینه‌ای امور دفاع جدول ۷ در بودجه ۱۴۰۴.....
۲۶	جدول ۸: اعتبارات هزینه‌ای امور سلامت جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴.....
۲۶	جدول ۹: اعتبارات هزینه‌ای امور آموزش جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور.....
۲۶	جدول ۱۰: اعتبارات هزینه‌ای امور حمایت‌های اجتماعی جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴.....
۲۷	جدول ۱۱: صندوق‌های بازنشستگی در جداول قانون بودجه ۱۴۰۴.....
۲۷	جدول ۱۲: امور دفاع در جداول قانون بودجه ۱۴۰۴.....

مقدمه

در قانون برنامه هفتم پیشرفت «سازمان برنامه و بودجه مکلف است لایحه بودجه سالانه را به صورت برنامه محور که حاوی برنامه‌های اجرایی و اهداف کمی باشد. به منظور تحقق اهداف این قانون و اهداف قانونی دستگاه‌های اصلی تهیه و توسط دولت به مجلس تقدیم کند. این برنامه‌ها مبنای صدور تخصیص پرداخت و نظارت دیوان محاسبات کشور می‌باشد». همچنین به استناد قانون اصلاح مواد ۱۸۰ و ۱۸۲ مجلس شورای اسلامی، لایحه بودجه در مرحله دوم باید «حاوی سنجه‌های ارزیابی برنامه‌های قوه مقننه، قوه قضائیه، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقلی که عالی‌ترین مقام آن را رئیس‌جمهور منصوب می‌کند، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، نیروهای مسلح، نهادهای زیر نظر مقام معظم رهبری و نهادهای مصرح در قانون اساسی باید ضمیمه جداول تفصیلی باشد».

همچنین به استناد ماده ۱۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت «سازمان برنامه و بودجه مکلف است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به استقرار تدریجی نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در دستگاه‌های اجرائی ارائه‌دهنده خدمت و محصول اقدام نماید، به نحوی که پیش‌بینی و پرداخت اعتبارات بر اساس فعالیت‌ها (محصولات و خدمات) متناسب با قیمت تمام شده و حجم فعالیت صورت گیرد». از این‌رو سازمان برنامه و بودجه کشور چارچوب بودجه برنامه‌محور را به نحوی ارائه می‌نماید که این ساختار بتواند زمینه‌های اجرای بودجه مبتنی بر عملکرد را نیز فراهم نماید.

همچنین در راستای تکالیف سازمان در سال‌های اخیر مبنی بر اصلاح نظام طبقه‌بندی بودجه، در تنظیم لایحه بودجه طبقه‌بندی وظیفه‌ای دولت مورد بازبینی قرار گرفته و از ساختار قبلی دوسطحی (امور و فصل) به ساختار سه سطحی (امور، فصل و حوزه) گسترش یافته است تا زمینه‌ساز شفافیت گزارش‌گیری مخارج دولت شود. در این گزارش به مواردی از این موضوعات پرداخته شده و نتایج اقدامات مورد بررسی قرار گرفته است. این گزارش در دو بخش تهیه گردیده است: در بخش اول، بودجه برنامه‌محور و ابعاد آن تشریح و در بخش دوم، به تطبیق طبقه‌بندی‌های بودجه در سال‌های قبل که تحت عنوان امور و فصل در قوانین بودجه درج می‌گردید، پرداخته شده و موارد عدم تطابق آن با طبقه‌بندی بین‌المللی که همان کوفوگ می‌باشد، مطرح شده است و آنچه تحت عنوان برنامه اجرایی در لایحه و قانون بودجه ۱۴۰۴ مدنظر قرار گرفت، ابتدا بررسی و سپس با یکدیگر مقایسه و درنهایت، پیشنهادهایی در این زمینه ارائه گردیده است. در انتهای این گزارش، موارد اشکال در طبقه‌بندی‌های بودجه با دلالت بر ارقام بودجه مصوب ۱۴۰۴ به عنوان پیوست این گزارش ارائه شده است.

۱- بودجه برنامه محور

۱-۱- اهمیت و ابعاد بودجه برنامه محور

- در بودجه برنامه محور، مخارج دولت بر اساس اهداف و انواع خدماتی که دولت به جامعه ارائه می‌کند، طبقه‌بندی می‌شود؛ برخلاف بودجه ریزی سنتی که مخارج بر اساس انواع ورودی‌ها (حقوق و دستمزد، تدارکات، تجهیزات و غیره) طبقه‌بندی می‌گردد. در این چارچوب اطلاعات زیر در اسناد بودجه باید به قوه مقننه ارائه شود:
- اهداف برنامه و چگونگی پیوند آنها با اولویت‌های ملی و بخشی.
  - خدمات کلیدی یا خروجی که برنامه ارائه می‌کند.
  - نماگرهای کلیدی عملکرد.
  - هزینه‌های برنامه.
  - اطلاعات عملکرد برنامه.

۱-۲- برنامه اجرایی (program)

طبقه‌بندی اعتبارات دستگاه اجرایی (شامل اعتبارات بودجه عمومی، بودجه شرکتی و سایر اعتبارات تسهیلات بانکی و صندوق توسعه و...) است که بر اساس اهداف و شرح وظایف اصلی بخش و تکالیف برنامه توسعه تعیین می‌شود. برنامه‌های اجرایی در هر دوره برنامه میان مدت تعیین شده و در طول دوره برنامه ثابت می‌ماند. هر برنامه اجرایی مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و خروجی‌ها را دربرمی‌گیرد که به دنبال کسب یک نتیجه قابل اندازه‌گیری مشخص باشد، تنها استثنا در این مورد برنامه راهبری، سیاست‌گذاری، نظارت و پشتیبانی است که مبتنی بر نتیجه نمی‌باشد.

۱-۳- ویژگی‌های برنامه اجرایی

- نتیجه‌محوری: برنامه باید نتیجه‌محور باشد و خروجی‌ها با پیامدهای مشترک ذیل یک برنامه گردهم آید.
- برنامه علاوه بر اینکه بازتابی از نتایج مورد نظر است باید بازتابی از ذینفعان هدف برنامه نیز باشد. برای مثال، دو برنامه آموزش عمومی و تربیت نیروی انسانی متخصص اگرچه نتیجه مشابهی دارند؛ اما ذینفعان متفاوتی داشته و به همین جهت تعریف دو برنامه مجزا برای آنها ممکن است.
- انطباق برنامه با اولویت‌های سیاست‌گذاری: در مورد طبقه‌بندی وظایف دولت، استاندارد جهانی وجود دارد؛ چراکه امور و فصول در بین همه کشورها مشترک هستند و در مورد طبقه‌بندی برنامه، استاندارد وجود ندارد، زیرا برنامه‌ها منطبق بر اولویت‌های سیاست‌گذاری در هر کشور هستند. در واقع برنامه‌ها و زیربرنامه‌ها، دسته‌های هزینه‌ای هستند که برای برنامه‌ریزی و کنترل بودجه استفاده می‌شوند؛ بنابراین، انتخاب

برنامه‌ها و زیربرنامه‌ها باید به ماهیت انتخاب‌های اولویت‌بندی مخارج کلیدی که دولت مربوطه با آن مواجه است، بستگی دارد. طبقه‌بندی برنامه‌ها باید به گونه‌ای باشد که در بیشترین حد ممکن بر چالش‌های واقعی و اولویت‌های کشور منطبق باشد.

– تعداد و کمیت برنامه اجرایی: تعداد برنامه باید متناسب با اهداف و مأموریت‌های بخش باشد. تعریف برنامه باید به گونه‌ای انجام شود که توزیع مناسبی از مجموع اعتبارات بخش باشد. از سوی دیگر، تعریف تعداد زیاد برنامه برای یک بخش نیز اشتباه است، زیرا اولویت‌بندی هزینه را دشوار می‌نماید و پیچیدگی‌های غیرضروری را در فرایند آماده‌سازی بودجه ایجاد می‌کند.

– انطباق برنامه با سیستم هزینه‌یابی: ثبت هزینه‌های ورودی ذیل هر برنامه در حساب‌های مشخص ضروری است. در بودجه‌ریزی برنامه‌محور، اصل اساسی امکان‌پذیری کنترل و نظارت بر هزینه برنامه در طول سال مالی است. برای این امر، سیستم حسابداری باید برآورد درستی از هزینه برنامه و زیربرنامه‌ها ارائه دهد. از آنجایی که مهم‌ترین اولویت اجرای بودجه پرداخت دستمزد کارمندان ذیل هر برنامه است، لازم است حساب‌های دستمزد و (باقی حساب‌ها) ذیل هر برنامه قابل تفکیک باشد. در صورت وجود منابع مشترک میان برنامه‌ها لازم است سیستم حسابداری بتواند هزینه هر برنامه و زیربرنامه را به طور مداوم ثبت کند.

هزینه‌های هر برنامه به دو دسته هزینه مستقیم و هزینه غیرمستقیم تفکیک می‌شوند. هزینه مستقیم، هزینه‌ای است که صد درصد آن برای برنامه‌ای معین صرف می‌شود. هزینه غیرمستقیم، هزینه‌های مربوط به امور سیاست‌گذاری، راهبری و نظارت، امور مالی، منابع انسانی، مدیریت، پشتیبانی و غیره را شامل می‌شود که بین تعدادی از برنامه‌ها تقسیم می‌شود. در هر بخش، هزینه‌های غیرمستقیم با ماهیت هزینه‌های ستادی سیاست‌گذاری، راهبری، نظارت و مدیریت/ پشتیبانی وجود دارد. اگرچه تعریف این هزینه به عنوان یک برنامه همیشه توصیه نمی‌شود؛ اما در برخی از بخش‌ها، به دلیل پرهیز از تسهیم شکلی این هزینه‌ها بین برنامه‌هایی که ماهیت ارائه خدمت به ذینفعان خارج از دولت را دارد و جلوگیری از کاهش شفافیت بودجه با رعایت شروط زیر پیشنهاد می‌شود این برنامه جداگانه تعریف گردد:

الف) انعطاف‌پذیری در به‌کارگیری خدمات پشتیبانی بین برنامه‌های نتیجه‌محور مختلف وزارتخانه طی سال مطلوب باشد.

ب) تخصیص دقیق هزینه‌های خدمات پشتیبانی بین برنامه‌های نتیجه‌محور، در سیستم حسابداری امکان‌پذیر نباشد.^۱

۱. برخی اظهار می‌دارند، ضروری است که هزینه‌های راهبری، مدیریت و پشتیبانی بین برنامه‌های نتیجه‌محوری که واحد سازمانی از آن‌ها پشتیبانی می‌کند، تقسیم شود. استدلالی که معمولاً برای توجیه این موضوع ارائه می‌شود این است که ضروری می‌باشد برنامه‌ها «هزینه کامل» تولید خروجی‌هایی را که پوشش می‌دهند، تأمین کنند. با این حال، تقسیم خدمات راهبری، مدیریت و پشتیبانی بین چند خروجی که در بودجه از آنها پشتیبانی می‌شود، فقط در صورتی قابل توجیه است که دولت یا مدیریت ارشد دستگاه اجرایی مایل به برنامه‌ریزی و کنترل نحوه تخصیص منابع واحد پشتیبانی بین خروجی‌های مختلف باشند؛ اما ممکن است این‌گونه نباشد و ترجیح این باشد که واحد سازمانی مربوطه بتواند در طول سال به طور انعطاف‌پذیری زمان کارکنان را به

ج) وزارتخانه‌هایی که فقط یک برنامه نتیجه‌محور دارند نباید برنامه سیاستگذاری، راهبری و نظارت و پشتیبانی داشته باشند. به هیچ وجه نباید از اعتبارات این برنامه برای تأمین هزینه سایر برنامه‌ها استفاده شود.

– جامعیت اعتباری برنامه‌ها: جامعیت اعتباری برنامه به معنای این است که برنامه‌ها باید دربرگیرنده همه اعتبارات اعم از هزینه‌ای و سرمایه‌ای باشند. اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای نباید در برنامه‌ها و زیربرنامه‌های جداگانه آورده شود. برنامه‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از قبیل برنامه ساختمان، تجهیزات و برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها که صرفاً برای تملک ایجاد شده‌اند. در واقع پشتیبان برنامه‌های اصلی دستگاه‌ها است که در راستای اهداف اصلی بخش عمل می‌کنند، این قبیل برنامه‌ها حذف و طرح‌های آن به برنامه‌های اصلی منتقل می‌گردد. برای مثال اگر ساختمانی در راستای ورزش قهرمانی که از وظایف و مأموریت‌های اصلی وزارت ورزش است خریداری شده باشد، باید طرح‌های آن ذیل برنامه ورزش قهرمانی برود؛ اما چنانچه طرح تملک، ماهیتی مشابه مقاوم‌سازی واحدهای اداری دستگاه داشته باشد چون مشترک و پشتیبانی در همه برنامه‌های اصلی است ذیل برنامه سیاستگذاری، راهبری و نظارت و پشتیبانی طبقه‌بندی می‌گردد.

– نگاشت برنامه بر ساختار دولت: هر برنامه اجرایی یک مدیر برنامه دارد که معمولاً بالاترین مقام دستگاه (وزیر) است. در مورد برنامه‌های بین دستگاهی رئیس‌جمهور مدیر برنامه را تعیین می‌کند.

– اعتبارات یک وزارتخانه در شرایط زیر نباید به چند برنامه تقسیم شوند:
الف) دولت یا مدیریت وزارتخانه نخواهد بر چگونگی تقسیم منابع بین برنامه‌های مختلف کنترل داشته باشند و برای آن برنامه‌ریزی کنند.

ب) ثبت و تخصیص میزان استفاده از منابع در هر واحد سازمانی به تفکیک برنامه در سیستم حسابداری، به طور دقیق امکان‌پذیر نباشد. این قاعده علاوه بر برنامه‌ها باید برای زیربرنامه‌ها و سایر طرح‌ها نیز رعایت شود.

– نگاشت برنامه بر ساختار سازمانی: نحوه استفاده دستگاه‌های اجرایی از منابع هر برنامه باید مشخص باشد. نخست، باید مشخص شود که چه بخشی از بودجه هر برنامه به هریک از واحدهای سازمانی که آن را اجرا می‌کنند، معطوف است؛ دوم، هر واحد سازمانی باید بداند چه مقدار از هزینه منابعی که تحت مدیریتش است، به هریک از برنامه‌هایش مربوط می‌شود. نگاشت شفاف بین بودجه برنامه‌ها و منابع واحد سازمانی نه تنها برای برنامه‌ها بلکه برای زیربرنامه‌ها نیز ضروری است.

جایی که بیشترین نیاز را دارد، اختصاص دهد. اگر این‌طور باشد، تقسیم چنین خدماتی بین خروجی‌ها مطلوب نیست. مطلوب بودن یا نبودن تقسیم این هزینه‌ها موضوعی کاملاً متمایز از این است که انجام این کار از نظر حسابداری امکان‌پذیر است یا خیر.

در ابتدای مراحل بودجه‌ریزی برنامه‌ای ممکن است ناسازگاری‌هایی میان بودجه‌ریزی با محوریت ساختار سازمانی و بودجه‌ریزی با محوریت نتیجه به وجود آید؛ اما باید تلاش شود نقاط تعادل به گونه‌ای تعریف شود که این ناسازگاری‌ها به حداقل برسد.

در مواردی که دستگاه اجرایی، نقش یا وظیفه‌ای غیر از مأموریت اصلی خود دارد لازم است شناسایی شده و با انتقال برنامه‌های مربوط به آن دستگاه اجرایی به دستگاه سیاست‌گذار اصلی، در طی زمان انجام مأموریت‌های خارج از وظایف آن دستگاه اجرایی را حذف کرد.

۱-۴- زیر برنامه

زیر برنامه مجموعه‌ای از خروجی (طرح/ خدمت) است که برای دستیابی به یک هدف مشخص انجام می‌شود یا خروجی‌هایی است که گروه ذی‌نفعان متمایزی دارد. چنانچه سیاستگذار بخواهد تصمیماتی در مورد تخصیص منطقه‌ای بودجه اتخاذ کند، زیر برنامه‌ها می‌تواند به صورت منطقه‌ای نیز تعریف شود.

۱-۵- ویژگی‌های زیر برنامه

زیر برنامه مشابه برنامه ویژگی‌هایی از قبیل نتیجه‌محوری، جامعیت اعتباری و انطباق با سیستم هزینه‌یابی را دارد. تفاوت عمده برنامه و زیر برنامه در اتصال آن به ساختار سازمانی است. برنامه اجرایی می‌تواند بین چند دستگاه مشترک باشد؛ اما زیر برنامه نمی‌تواند مشترک بین چند دستگاه باشد. زیر برنامه باید به گونه‌ای تعریف شود که مسئول اجرا و پاسخگویی نسبت به نتایج و پیامدهای آن مشخص باشد. برای دستیابی به این هدف لزوماً ساختار سازمانی مبنای تعیین زیر برنامه‌ها قرار نمی‌گیرد بلکه برنامه متناسب با اهداف، وظایف و مأموریت‌ها تعریف و سپس تعیین می‌شود که متولی هر کدام از زیر برنامه‌ها کدام دستگاه یا واحد مجری از یک دستگاه است. از آنجایی که ساختارهای سازمانی کاملاً مبتنی بر نتیجه نیستند، هم‌راستایی ساختار زیر برنامه با ساختارهای سازمانی در برخی مواقع منجر به نقض اصل برنامه‌های مبتنی بر نتایج می‌شود. در مجموع، همسویی برنامه‌ها با ساختارهای سازمانی به منظور پاسخگویی شفاف مدیریتی برای عملکرد ضروری است.

۱-۶- خروجی (طرح/ خدمت)

خروجی محصول یا خدمت نهایی حاصل از انجام مجموعه‌ای از فعالیت‌هاست که توسط دولت به ذینفعان خارج از دستگاه دولتی ارائه می‌شود. حمایت‌ها و کمک‌های دولت برای تولید محصول یا خدمت و حمایت‌های اجتماعی از اقشار آسیب‌پذیر نیز خروجی می‌باشند و در صورتی مجاز است که با رعایت بند «الف» ماده (۳۱)

قانون الحاق (۲) و در راستای مأموریت‌ها و وظایف دستگاه‌های مربوطه باشد و قیمت تمام شده هر خروجی محاسبه و اعلام گردد.

مجموعه اقداماتی که در دستگاه‌های حاکمیتی برای انجام وظایف ذاتی (راهبری، سیاست‌گذاری و نظارت) صورت می‌گیرد یا مجموعه خدماتی که بخشی از یک دستگاه حاکمیتی به بخش دیگری از همان دستگاه ارائه می‌کند فعالیت است و خروجی نمی‌باشد و در قالب برنامه «راهبری، سیاست‌گذاری، نظارت و پشتیبانی» تعریف شده و الزامی به تعریف خروجی‌های آن نیست.

۷-۱- ویژگی‌های خروجی

- خروجی‌ها باید منجر به تحقق اهداف برنامه‌های اجرایی شوند.
- کمیت‌پذیر، قابل اندازه‌گیری و دارای سنجه قابل شمارش است.
- نتیجه مستقیم فعالیت‌ها یا طرح‌های انجام شده در ساختار سازمانی دستگاه اجرایی است.
- بر اساس شرح وظایف و اهداف دستگاه اجرایی و با وظایف محوله در اسناد فرادستی تعریف می‌گردد.
- تحویل ذی‌نفعان خارج از دستگاه اجرایی (حقیقی/ حقوقی) می‌شود.
- ساختار سازمانی متصل به خروجی مشابه زیربرنامه و در مواردی با تفصیل بیشتر است.
- خروجی‌های مختلف نباید هم‌پوشانی داشته باشد.
- خروجی باید یک خدمت کامل باشد. برای مثال اگر در واکسیناسیون سه دوره تزریق واکسن کزاز برای کسب ایمنی لازم می‌باشد، ضروری است خروجی برحسب تعداد افرادی که دوره کامل واکسیناسیون را دریافت می‌کنند اندازه‌گیری شود.
- خروجی‌های شرکت‌های دولتی به تفکیک هزینه‌های نیروهای انسانی در ستاد شرکت دولتی، هزینه‌های نیروی انسانی عملیاتی و صف، طرح‌های سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی به جز تسهیلات بانکی و طرح‌های سرمایه‌گذاری از محل تسهیلات نظام بانکی و صندوق توسعه ملی، تسهیلات بانکی برای مخارج هزینه‌های جاری شرکت ارائه شود.

۸-۱- نماگرهای عملکرد

ابزاری برای اندازه‌گیری عملکرد، ارزیابی کارایی و اثربخشی، سنجش کیفیت فرایندها و خروجی برنامه‌ها و فعالیت‌های ابلاغی به دستگاه‌های اجرایی که ضمن تعیین میزان دستیابی به اهداف در مقاطع زمانی مشخص، امکان نظارت عملیاتی بر روند تحقق اهداف ابلاغی و جلوگیری از انحرافات احتمالی را فراهم می‌کند. استقرار بودجه‌ریزی برنامه‌ای مستلزم تعریف نماگرهای عملکرد برنامه است. نماگر برنامه اجرایی برای سنجش نتایج/پیامد/اثر، نماگر زیربرنامه برای سنجش نتایج و شاخص خروجی برای سنجش میزان خروجی تعریف می‌شود.

گردد. نماگرهایی که روی فعالیت و ورودی تعریف می‌شود برای دستیابی به اهداف بودجه برنامه محور مناسب نیستند.

- تعداد نماگرها تا حد ممکن محدود باشد.
- نماگر نماینده خوبی از مسئله‌ای باشد که می‌خواهد نمایندگی کند، برای این هدف نماگر نباید مبهم باشد.
- نماگرها تا جای ممکن ساده و قابل فهم برای تصمیم‌گیران مرکزی باشد.
- مرتبط باشد؛ یعنی برای کاربران هر سطح از چرخه برنامه مفید باشد.
- تولید و اندازه‌گیری نماگر مقرون به صرفه باشد.
- نماگر قابل مقایسه بین مراجع مختلف تولید اطلاعات باشد. مثلاً نماگر برنامه در سطح بین‌المللی قابل مقایسه باشد و نماگر خروجی در سطح واحدهای مجری.
- نماگر برنامه نباید به‌گونه‌ای انتخاب شود که پاسخگویی آن در اختیار دستگاه اجرایی نباشد و عوامل خارجی بر آن تأثیر زیادی بگذارند؛ مانند کاهش فقر برای برنامه خدمات حمایت اجتماعی و یا رشد ارزش افزوده در بخش صنعت.

۱-۹- سنجه خروجی

سنجه برنامه و خروجی متفاوت هستند. سنجه خروجی ناظر بر کارایی است و سنجه برنامه ناظر به اهداف، نتایج، پیامدها و در حد عالی ناظر بر اثربخشی است. ممکن است همه خدمات با بهترین کیفیت و کمترین قیمت، یعنی با فرض کارایی هزینه شود؛ اما هدف محقق نگردد. در زمان گزارش‌گیری عملکرد سنجه خروجی‌ها از دستگاه گرفته می‌شود؛ اما سنجه برنامه از مرجع ثالثی خارج از دستگاه اجرایی مانند مرکز آمار گرفته می‌شود. پاسخگویی برنامه با وزیر است که مسئول تحقق برنامه می‌باشد و پاسخگویی زیربرنامه با معاونان وزرا و خروجی‌ها با دستگاه‌های مجری است. خروجی‌ها، حجم کار و برنامه‌ها در عالی‌ترین حد، ارزش و تحقق اهداف را نشان می‌دهند.

نکته: نماگر با سنجه متفاوت است. نماگر نسبی می‌باشد؛ یعنی نسبت به گذشته یا یک استاندارد دیگر ساخته شده است. به عنوان مثال در هلال احمر برنامه آمادگی مقابله با حوادث طبیعی تعریف شده که نماگر عملکرد آن میزان کاهش آسیب دیده است. سنجه در اینجا تعداد افراد آسیب دیده است؛ اما وقتی لفظ کاهش به کار می‌رود؛ یعنی نسبت به گذشته سنجیده می‌گردد، در این صورت به آن نماگر گفته می‌شود.

۱-۱۰- دستگاه اصلی

دستگاهی است طرف توافق سازمان برنامه و بودجه کشور که تنظیم برنامه‌های بخشی، راهبری، هماهنگی، نظارت و پاسخگویی به مراجع ذیصلاح را بر عهده دارد.

۱-۱۱- واحد مجری

واحد سازمانی در دستگاه اجرایی اعم از ستادی و غیرستادی که تأمین، تولید و ارائه محصول و خدمت اصلی و نهایی دستگاه اجرایی را از آغاز تا پایان بر عهده دارد (تمام مراحل فرایند از درخواست اولیه تا ارائه خروجی) محصول یا خدمت نهایی (در آن واحد انجام می‌شود).

- با توجه به ساختار و فرایندهای برخی از دستگاه‌های اجرایی، امکان تطبیق تعریف واحد مجری برای واحدهای عملیاتی آنها وجود ندارد. صلاحیت تشخیص تعیین واحد مجری با دستگاه اجرایی است.

۲- تطبیق طبقه‌بندی امور و فصل و برنامه اجرایی با طبقه‌بندی وظایف دولت (COFOG)

۲-۱- تطبیق نظام طبقه‌بندی امور و فصل با طبقه‌بندی وظایف دولت (COFOG)

در نظام طبقه‌بندی بودجه ایران که در سال ۱۳۹۵ در آن تجدیدنظر شد، امور از ۴ به ۱۰ و به حدود ۴۸ فصل تغییر یافت. هرچند که با چهارچوب کلی طبقه‌بندی وظایف دولت بر اساس آنچه در گزارش صندوق بین‌المللی پول آمده تطابق داشت؛ اما در بعضی از موارد با آن همخوانی دقیقی نداشت، به طوری که در مواردی به شرح زیر اختلاف دارد:

- امور دفاع: در این امور یا بخش، فصل دفاع با فصل حفظ نظم و امنیت عمومی یکجا دیده شده که این فصل در امور حفظ و نظم و امنیت عمومی باید طبقه‌بندی می‌گردید.
- امور اقتصادی: در این امور نیز فصل تأمین آب درج گردیده بود که علی‌القاعده باید در بخش تسهیلات شهری و روستایی طبقه‌بندی شود.
- امور فرهنگ و هنر: در این امور فصل گردشگری وجود دارد که باید در امور اقتصادی طبقه‌بندی شود.
- امور آموزش و پژوهش: در این امور صرفاً آموزش‌ها طبقه‌بندی می‌شوند؛ اما پژوهش‌های پایه نیز در این امور طبقه‌بندی گردیده که باید پژوهش‌های پایه در امور خدمات عمومی طبقه‌بندی شود.
- امور تسهیلات شهری و روستایی: در این امور فصل آب و فاضلاب باید تفکیک و فصل فاضلاب در امور محیط‌زیست باید طبقه‌بندی شود.

تفصیل تطبیق این دو نوع طبقه‌بندی در جداول زیر نشان داده شده که چنانچه اراده بر تغییر طبقه‌بندی‌های بودجه در ارتباط با وظایف دولت باشد حتماً این تغییرات ضروری خواهد بود.

جدول ۱: تطابق طبقه‌بندی وظایف دولت با طبقه‌بندی بودجه ایران

عنوان امور Division	عنوان گروه (Group)	عنوان رده (طبقه) (Class)	عنوان امور بودجه ایران	عنوان فصول
۷۰۱- خدمات امور عمومی	۷۰۱۱- سازمان‌های اجرایی و قانون‌گذاری، امور مالی و اعتباری و امور خارجی	۷۰۱۱۱-	۱- امور خدمات عمومی	فصل قانون‌گذاری
		۷۰۱۱۲- امور مالی و مالیاتی		فصل اداره امور عمومی
		۷۰۱۱۳- امور خارجی		فصل خدمات مالی و مالیاتی
	۷۰۱۲- کمک‌های اقتصاد خارجی	۷۰۱۲۱- کمک‌های اقتصادی به کشورهای در حال	فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	

		توسعه و در حال گذار		
		۷۰۱۲۲- کمک‌های اقتصادی از طریق سازمان‌های بین‌المللی		
		۷۰۱۳۱- خدمات عمومی پرسنلی	۷۰۱۳- خدمات عمومی	
		۷۰۱۳۲- خدمات کلی آمار و برنامه‌ریزی		
		۷۰۱۳۳- سایر خدمات عمومی		
			۷۰۱۴- تحقیقات پایه	
		عمومی	۷۰۱۵- تحقیق و توسعه در خدمات امور	
		نشده در جای دیگر	۷۰۱۶- خدمات امور عمومی طبقه‌بندی	
			۷۰۱۷- نقل و انتقال بدهی‌های عمومی	
			۷۰۱۸- انتقالات متفرقه بین سطوح مختلف دولتی	
فصل دفاع			۷۰۱۲- دفاع نظامی	
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۲- امور دفاعی و امنیتی		۷۰۲۲- دفاع غیرنظامی (مدنی)	۷۰۲- دفاع
فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی و امنیتی			۷۰۲۳- کمک‌های نظامی خارجی	
			۷۰۲۴- تحقیق و توسعه در دفاع	
			۷۰۲۵- امور دفاعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
فصل اداره امور قضایی	۳- امور قضایی		۷۰۳۱- خدمات پلیس	۷۰۳- نظم و امنیت عمومی
فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی			۷۰۳۲- خدمات آتش‌نشانی	
			۷۰۳۳- دادگاه‌های قضایی	
			۷۰۳۴- زندان‌ها	
		عمومی	۷۰۳۵- تحقیق و توسعه در نظم و امنیت عمومی	
			۷۰۳۶- نظم و امنیت عمومی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	

فصل انرژی	۴- امور اقتصادی	۷۰۴۱۱- امور اقتصادی و بازرگانی	۷۰۴۱- امور اقتصادی، بازرگانی و نیروی انسانی	۷۰۴- امور اقتصادی
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات		۷۰۴۱۲- امور کلی نیروی کار		
فصل حمل و نقل		۷۰۴۲۱- کشاورزی	۷۰۴۲- کشاورزی، جنگل‌داری و ماهی‌گیری و شکار	
فصل صنعت و معدن		۷۰۴۲۲- جنگل‌داری		
فصل بازرگانی		۷۰۴۲۳- ماهیگیری و شکار		
فصل کشاورزی و منابع طبیعی		۷۰۴۳۱- زغال سنگ و سایر سوخت‌های معدنی جامد		
فصل منابع آب		۷۰۴۳۲- نفت و گاز طبیعی		
فصل روابط کار		۷۰۴۳۳- سوخت هسته‌ای	۷۰۴۳- سوخت و انرژی	
فصل تعاون		۷۰۴۳۴- سایر سوخت‌ها		
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی		۷۰۴۳۵- برق		
		۷۰۴۳۶- انرژی غیر برقی		
		۷۰۴۴۱- استخراج ذخایر معدنی به‌جز سوخت‌های معدنی		
		۷۰۴۴۲- صنعت	۷۰۴۴- معدن، صنعت و ساختمان	
		۷۰۴۴۳- ساختمان		
		۷۰۴۵۱- حمل و نقل جاده‌ای		
		۷۰۴۵۲- حمل و نقل آبی		
		۷۰۴۵۳- حمل و نقل ریلی	۷۰۴۵- حمل و نقل	
		۷۰۴۵۴- حمل و نقل هوایی		
		۷۰۴۵۵- حمل و نقل لوله‌ای و سایر		
			۷۰۴۶- ارتباطات	

		۷۰۴۷۱- بازرگانی توزیعی، انبار کردن و انبارداری	۷۰۴۷- سایر رشته‌های فعالیت‌ها
		۷۰۴۷۲- هتل و رستوران	
		۷۰۴۷۳- گردشگری	
		۷۰۴۷۴- طرح‌های توسعه چندمنظوره	
		۷۰۴۸۱- تحقیق و توسعه در امور عمومی اقتصادی، بازرگانی و نیروی کار	
		۷۰۴۸۲- تحقیق و توسعه در بخش کشاورزی، جنگل‌داری و ماهی گیری و شکار	
		۷۰۴۸۳- تحقیق و توسعه در بخش سوخت و انرژی	۷۰۴۸- تحقیق و توسعه در امور
		۷۰۴۸۴- تحقیق و توسعه در بخش معدن، صنعت و ساختمان	اقتصادی
		۷۰۴۸۵- تحقیق و توسعه در بخش حمل‌ونقل	
		۷۰۴۸۶- تحقیق و توسعه در بخش ارتباطات	
		۷۰۴۸۷- تحقیق و توسعه در سایر بخش‌ها	
		۷۰۴۹- امور اقتصادی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	

بودجه‌ریزی برنامه محور مبتنی بر نظام بودجه‌ریزی عملکردی

عنوان امور (Division)	عنوان گروه (Group)	عنوان رده طبقه (Class)	عنوان امور بودجه ایران	عنوان فصول	
۷۰۵- حفاظت محیط زیست	۷۰۵۱۱- مدیریت زباله		۵-امور محیط زیست	فصل کاهش آلودگی	
	۷۰۵۲- مدیریت فاضلاب			فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	
	۷۰۵۳- کاهش آلودگی			فصل تحقیق و توسعه در امور محیط زیست	
	۷۰۵۴- حفاظت از گونه‌های زیستی و مناظر طبیعی				
	۷۰۵۵- تحقیق و توسعه در حفاظت محیط زیست				
	۷۰۵۶- حفاظت محیط زیست طبقه‌بندی نشده در جای دیگر				
۷۰۶- مسکن و تسهیلات شهری	۷۰۶۱- توسعه مسکن		۶-امور مسکن، عمران شهری و روستایی	فصل مسکن	
	۷۰۶۲- توسعه شهری			فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	
	۷۰۶۳- تأمین آب			فصل آب و فاضلاب	
	۷۰۶۴- روشنایی معابر			فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	
	۷۰۶۵- تحقیق و توسعه در بخش مسکن و امکانات رفاهی جامعه				
	۷۰۶۶- مسکن و امکانات رفاهی جامعه طبقه‌بندی نشده در جای دیگر				
۷۰۷- بهداشت و درمان (سلامت)	۷۰۷۱- محصولات، وسایل و لوازم پزشکی	۷۰۷۱۱- محصولات دارویی	۷-امور سلامت	فصل بهداشت	
		۷۰۷۱۲- سایر محصولات پزشکی		فصل درمان	
		۷۰۷۱۳- وسایل و تجهیزات درمانی		فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت	
	۷۰۷۲- خدمات طبی سرپایی	۷۰۷۲۱- خدمات عمومی پزشکی			
		۷۰۷۲۲- خدمات تخصصی پزشکی			
		۷۰۷۲۳- خدمات دندانپزشکی			
۷۰۷۲۴- خدمات پیراپزشکی					
۷۰۷۳- خدمات بیمارستانی	۷۰۷۳۱- خدمات عمومی بیمارستانی				
	۷۰۷۳۲- خدمات تخصصی بیمارستانی				

		۷۰۷۳۳- خدمات مراکز پزشکی و زایشگاه‌ها	
		۷۰۷۳۴- خدمات مراکز پرستاری و نقاهتگاه‌ها	
		۷۰۷۲۴- خدمات بهداشت عمومی	
		۷۰۷۵- تحقیق و توسعه در بهداشت و درمان (سلامت)	
		۷۰۷۶- بهداشت و درمان طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
فصل دین و مذهب	۸- امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۷۰۸۱- خدمات ورزشی و تفریحی	۷۰۸- تفریح، فرهنگ و مذهب
فصل ورزش و تفریحات		۷۰۸۲- خدمات فرهنگی	
فصل فرهنگ و هنر		۷۰۸۳- خدمات انتشار و پخش برنامه‌های رادیو و تلویزیون	
فصل میراث فرهنگی		۷۰۸۴- خدمات مذهبی و سایر خدمات اجتماعی	
فصل رسانه		۷۰۸۵- تحقیق و توسعه در تفریح، فرهنگ و مذهب	
فصل گردشگری		۷۰۸۶- تفریح، فرهنگ و مذهب طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
فصل صنایع دستی			
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری			
فصل آموزش و پرورش عمومی	۹- امور آموزش و پژوهش	۷۰۹۱- آموزش ابتدایی و ۷۰۹۱۱- آموزش پیش‌دبستانی	۷۰۹- آموزش
فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی		۷۰۹۱۲- آموزش ابتدایی	
فصل آموزش عالی		۷۰۹۲- آموزش متوسطه	
فصل پژوهش‌های پایه‌ای		۷۰۹۲۱- آموزش دوره اول متوسطه	
فصل پژوهش‌های توسعه‌ای		۷۰۹۲۲- آموزش دوره دوم متوسطه	
فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش		۷۰۹۳- آموزش پس از متوسطه و قبل دوره سوم	
		۷۰۹۴- آموزش عالی (دوره سوم)	
		۷۰۹۴۱- مرحله اول آموزش عالی (دوره سوم)	
		۷۰۹۴۲- مرحله دوم آموزش عالی (دوره سوم)	
		۷۰۹۵- آموزش سطح‌بندی نشده	
	۷۰۹۶- خدمات وابسته به آموزش		
	۷۰۹۷- تحقیق و توسعه در آموزش		

		۷۰۹۸- آموزش طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
فصل امداد و نجات	رفاه ۱۰- امور اجتماعی	۷۱۰۱۱- بیماری	۷۱۰۱- بیماری و معلولیت
فصل بیمه‌های اجتماعی		۷۱۰۱۲- معلولیت	
فصل حمایتی		۷۱۰۲- سالمندی	
فصل توان بخشی		۷۱۰۳- بازماندگان	
فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی		۷۱۰۴- خانواده و فرزندان	
		۷۱۰۵- بیکاری	
		۷۱۰۶- مسکن	
		۷۱۰۷- محرومیت اجتماعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
		۷۱۰۸- تحقیق و توسعه در حمایت اجتماعی	
		۷۱۰۹- حمایت اجتماعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	

۲-۲- تطبیق طبقه‌بندی برنامه اجرایی با طبقه‌بندی وظایف دولت (کوفگ)

در لایحه بودجه ۱۴۰۴ مهم‌ترین تغییری که در طبقه‌بندی عملیاتی بودجه اتفاق افتاد، تعریف برنامه اجرایی در جداول بودجه‌ای است. ۴۸ برنامه اجرایی تعریف گردید (جدول ۲) که با تعریف برنامه اجرایی تطابقی نداشته و بعضاً عناوین فصول در طبقه‌بندی قبلی استفاده شده است از جمله توسعه حمل‌ونقل، توسعه مسکن، تربیت نیروی متخصص، آموزش و پرورش عمومی و آموزش‌های مهارتی که قبلاً تحت عناوین فصول در طبقه‌بندی‌های ذیل امور درج می‌گردید و در هر صورت تعیین ۴۸ برنامه اجرایی در لایحه بودجه در طبقه‌بندی‌های عملیات یا وظیفه‌ای دولت وارد گردید و یک برنامه نیز تحت عنوان سیاست‌گذاری و راهبری نام‌گذاری شد که قابل طبقه‌بندی در هیچ‌یک از امور نیست. اصولاً این نوع طبقه‌بندی برنامه اجرایی با تعریف درستی از آن باید ذیل فصل یا کلاس طبقه‌بندی وظایف دولت باید در نظر گرفته شود و مفهوم برنامه اجرایی را تداعی کند و با تعاریف ویژگی‌های برنامه اجرایی تطابق داشته باشد که در بخش اول این گزارش به آن اشاره شد.

جدول ۲: عناوین برنامه‌های اجرایی در لایحه بودجه ۱۴۰۴ کل کشور

ردیف	عناوین برنامه اجرایی
۱	خدمات درمانی
۲	خدمات بهداشتی
۳	خدمات پزشک خانواده
۴	خدمات اورژانس پیش بیمارستانی
۵	خدمات تأمین دارو، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی

۶	خدمات حمایتی
۷	خدمات امداد و نجات
۸	خدمات حمایت بیمه‌ای
۹	تعادل منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی
۱۰	توانمندسازی مددجویان، معلولان و ایثارگران
۱۱	مددکاری و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی
۱۲	آموزش و پرورش عمومی
۱۳	آموزش مهارتی
۱۴	تربیت نیروی انسانی متخصص
۱۵	پژوهش‌های علمی و تقاضامحور
۱۶	حمایت از توسعه فناوری و فن آفرینی
۱۷	راهبری، سیاستگذاری و نظارت بر خدمات دولت
۱۸	خدمات بانک و بیمه
۱۹	قانون‌گذاری و تنقیح قوانین
۲۰	توسعه خدمات قضایی
۲۱	ارتقاء نظم و امنیت عمومی
۲۲	تقویت بنیه دفاعی
۲۳	توسعه همکاری‌های بین‌الملل و پیشبرد دیپلماسی اقتصادی
۲۴	توسعه خدمات هویتی بر پایه اطلاعات پایگاه هویت اشخاص حقیقی
۲۵	ثبت اسناد رسمی و حدنگاری املاک و اراضی
۲۶	تأمین منابع پایدار مالیاتی و ساماندهی معافیت‌های مالیاتی
۲۷	تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان
۲۸	صیانت از میراث فرهنگی و توسعه صنعت گردشگری و صنایع دستی
۲۹	توسعه ورزش همگانی و قهرمانی
۳۰	ارائه خدمات و تولیدات رسانه‌ای
۳۱	اعتلای سبک زندگی ایرانی-اسلامی و ارتقاء فرهنگ و هنر
۳۲	گفتمان‌سازی، ترویج و تبلیغ معارف دینی
۳۳	راهبری و ارتقاء دیپلماسی فرهنگی
۳۴	توسعه تجارت بین‌الملل و تنظیم بازار
۳۵	ارتقای تولیدات صنعتی و معدنی
۳۶	توسعه دولت هوشمند
۳۷	توسعه شبکه ملی اطلاعات
۳۸	توسعه صنعت فضایی کشور
۳۹	مدیریت به هم پیوسته منابع آب، خاک و پوشش گیاهی
۴۰	ارتقای امنیت غذایی
۴۱	حفاظت، بهسازی و پایش محیط‌زیست
۴۲	توسعه حمل و نقل
۴۳	تولید و عرضه مسکن
۴۴	عمران و خدمات شهری و روستایی

تأمین پایدار انرژی	۴۵
ارتقای بهره‌وری انرژی	۴۶
توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز	۴۷
سیاست‌گذاری و راهبری	۴۸

آنچه در لایحه بودجه ۱۴۰۴ تحت عنوان برنامه‌های اجرایی درج گردیده است و در تطابق آن با طبقه‌بندی سال‌های قبل و کوفوگ نکاتی به شرح زیر اشاره می‌شود:

- برنامه‌های اجرایی تعریف شده در تطابق با تعاریف پذیرفته شده نبوده و مفهوم برنامه اجرایی یا همان PROGRAM را تداعی نمی‌کند و قابلیت هدف‌گذاری نداشته و تعیین خروجی مشخص و قابل اندازه‌گیری ندارد.
- برنامه‌های اجرایی پوشش‌دهنده تمامی وظایف دولت نبوده و در بسیاری از موارد به‌خوبی نمی‌توان آنها را به‌طور دقیق و مشخص احصا کرد. به عنوان مثال، تربیت نیروی متخصص دامنه و طیف وسیعی از وظایف دولت را شامل می‌شود که قابلیت جمع‌بندی نداشته است، زیرا در دستگاه‌های اجرایی با هدف‌گذاری‌های متفاوت انجام می‌شود و در طبقه‌های وظایف دولت (کوفوگ) به خوبی آنها را دسته‌بندی کرده است که عملاً در این طبقه‌بندی آنها را نمی‌توان احصا کرد و یا دامنه وظیفه‌ای دولت در امور محیط‌زیست گسترده بوده که در یک عنوان کلی نمی‌توان برای آن هدف‌گذاری نمود و لازمه آن صورت‌بندی اجزا وظایف دولت در آن می‌باشد. در سال‌های قبل حداقل آنها را در امور یا فصول طبقه‌بندی کرده و قابلیت احصا دقیق‌تر وظایف دولت را داشته است.
- در بسیاری از موارد دیگر همچون تأمین آب و فاضلاب - روابط کار و امور تعاون در تطابق یک به یک امور و فصول در طبقه‌بندی سال‌های قبل با برنامه‌های اجرایی مغفول است و با طبقه‌بندی کوفوگ نیز تفاوت‌های اساسی دارد.
- در تمامی امور فصولی تحت عنوان تحقیق و توسعه تعریف شده بود که در این طبقه‌بندی برنامه‌های اجرایی دیده نشده است و تحقیق و توسعه در امور مختلف به خوبی احصا نمی‌شود.
- برای تبیین هر چه بیشتر و روشن شدن این تفاوت‌ها سه نوع طبقه‌بندی کوفوگ - امور و فصل سال‌های قبل و برنامه اجرایی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: تطبیق برنامه‌های اجرایی با امور و فصول و طبقه‌بندی کوفوگ

برنامه اجرایی	امور و فصول (جدول ۶)	COFOG	COD
امور عمومی	امور خدمات عمومی	امور خدمات عمومی	۷۰۱
قانون‌گذاری و تنقیح قوانین	فصل قانون‌گذاری	سازمان‌های اجرایی و قانون‌گذاری، امور مالی و اعتباری و امور خارجی	۷۰۱۱
توسعه همکاری‌های بین‌الملل و پیشبرد دیپلماسی اقتصادی	فصل خدمات مالی و مالیاتی	کمک‌های اقتصاد خارجی	۷۰۱۲
توسعه خدمات هویتی بر پایه اطلاعات پایگاه هویت اشخاص حقیقی	فصل اداره عمومی	خدمات عمومی	۷۰۱۳
تأمین منابع پایدار مالیاتی و ساماندهی معافیت‌های مالیاتی		تحقیقات پایه	۷۰۱۴
	فصل تحقیق و توسعه در امور عمومی	تحقیق و توسعه در خدمات امور عمومی	۷۰۱۵
راهبری، سیاست‌گذاری و نظارت بر خدمات دولت		خدمات امور عمومی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۱۶
خدمات بانک و بیمه		نقل و انتقال بدهی‌های عمومی	۷۰۱۷
		انتقالات متفرقه بین سطوح مختلف دولتی	۷۰۱۸
امور دفاعی و امنیتی	امور دفاعی و امنیتی	دفاع	۷۰۲
تقویت بنیه دفاعی	فصل دفاع	دفاع نظامی	۷۰۲۱
ارتقاء نظم و امنیت عمومی	فصل نظم و امنیت عمومی	دفاع غیرنظامی (مدنی)	۷۰۲۲
		کمک‌های نظامی خارجی	۷۰۲۳
	فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی و امنیتی	تحقیق و توسعه در دفاع	۷۰۲۴
		امور دفاعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۲۵
		نظم و امنیت عمومی	۷۰۳
		خدمات پلیس	۷۰۳۱
		خدمات آتش‌نشانی	۷۰۳۲
	امور قضایی	دادگاه‌های قضایی	۷۰۳۳
توسعه خدمات قضایی	فصل اداره امور قضایی	زندان‌ها	۷۰۳۴
	فصل تحقیق و توسعه قضایی	تحقیق و توسعه در نظم و امنیت عمومی	۷۰۳۵

ثبت اسناد رسمی و حدنگاری املاک و اراضی		نظم و امنیت عمومی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۳۶
امور انرژی / صنعت، معدن و ارتباطات / امور آب و کشاورزی	امور اقتصادی	امور اقتصادی	۷۰۴
توسعه تجارت بین‌الملل و تنظیم بازار	فصل بازرگانی	امور اقتصادی، بازرگانی و نیروی انسانی	۷۰۴۱
ارتقای امنیت غذایی	فصل کشاورزی و منابع طبیعی	کشاورزی، جنگل‌داری و ماهیگیری و شکار	۷۰۴۲
مدیریت به هم پیوسته منابع آب، خاک و پوشش گیاهی			
	فصل آب		
تأمین پایدار انرژی	فصل انرژی	سوخت و انرژی	۷۰۴۳
ارتقای بهره‌وری انرژی			
توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز			
ارتقای تولید صنعتی و معدنی	فصل صنعت و معدن	معدن، صنعت و ساختمان	۷۰۴۴
توسعه حمل و نقل	فصل حمل‌ونقل	حمل‌ونقل	۷۰۴۵
توسعه دولت هوشمند	فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	ارتباطات	۷۰۴۶
توسعه شبکه ملی اطلاعات			
توسعه صنعت فضایی کشور			
		سایر رشته فعالیت‌ها	۷۰۴۷
	فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	۷۰۴۸
		امور اقتصادی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۴۹
	فصل روابط کار		
	فصل تعاون		
	امور محیط‌زیست	امور محیط‌زیست	۷۰۵
حفاظت، بهسازی و پایش محیط‌زیست	فصل مدیریت پسماند	مدیریت زباله	۷۰۵۱
		مدیریت فاضلاب	۷۰۵۲
	فصل کاهش آلودگی	کاهش آلودگی	۷۰۵۳
	فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	حفاظت از گونه‌های زیستی و مناظر طبیعی	۷۰۵۴
	فصل تحقیق و توسعه در امور محیط‌زیست	تحقیق و توسعه در حفاظت محیط‌زیست	۷۰۵۵
		حفاظت محیط‌زیست طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۵۶
	امور مسکن و عمران شهری و روستایی	امور مسکن و عمران شهری و روستایی	۷۰۶
تولید و عرضه مسکن	فصل مسکن	توسعه مسکن	۷۰۶۱
عمران و خدمات شهری و روستایی	فصل توسعه و خدمات شهری و روستایی عشایری	توسعه شهری	۷۰۶۲
	فصل آب و فاضلاب	تأمین آب	۷۰۶۳

		روشنایی معابر	۷۰۶۴
	فصل و تحقیق و توسعه در امور مسکن و عمران شهری و روستایی	تحقیق و توسعه در بخش مسکن و امکانات رفاهی جامعه	۷۰۶۵
		مسکن و امکانات رفاهی جامعه طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۶۶
امور سلامت	امور سلامت	امور سلامت	۷۰۷
خدمات تأمین دارو، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی		محصولات، وسایل و لوازم پزشکی	۷۰۷۱
خدمات پزشک خانواده		خدمات طبی سرپایی	۷۰۷۲
خدمات درمانی	فصل درمان	خدمات بیمارستانی	۷۰۷۳
خدمات بهداشتی	فصل بهداشت	خدمات بهداشت عمومی	۷۰۷۴
	فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت	تحقیق و توسعه در بهداشت و درمان (سلامت)	۷۰۷۵
خدمات اورژانس پیش بیمارستانی		بهداشت و درمان طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۷۶
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۷۰۸
توسعه ورزش همگانی و قهرمانی	فصل ورزش و تفریحات	خدمات ورزشی و تفریحی	۷۰۸۱
اعتلای سبک زندگی ایرانی-اسلامی و ارتقاء فرهنگ و هنر	فصل فرهنگ و هنر	خدمات فرهنگی	۷۰۸۲
ارائه خدمات و تولیدات رسانه‌ای	فصل رسانه	خدمات انتشارات و پخش برنامه‌های رادیو و تلویزیون	۷۰۸۳
گفتمان‌سازی، ترویج و تبلیغ معارف دینی	فصل دین و مذهب	خدمات مذهبی و سایر خدمات اجتماعی	۷۰۸۴
	فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	تحقیق و توسعه در تفریح، فرهنگ و مذهب	۷۰۸۵
راهبری و ارتقاء دیپلماسی فرهنگی	فصل گردشگری	تفریح، فرهنگ و مذهب طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۸۶
تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان	فصل صنایع دستی	-	-
صیانت از میراث فرهنگی و توسعه صنعت گردشگری و صنایع دستی	فصل میراث فرهنگی		
امور آموزش و پرورش و آموزش عالی	امور آموزش و پژوهش	امور آموزش	۷۰۹
		آموزش ابتدایی و پیش‌دبستانی	۷۰۹۱

آموزش و پرورش عمومی	فصل آموزش و پرورش عمومی	آموزش متوسطه	۷۰۹۲
آموزش مهارتی	فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی	آموزش پس از متوسطه و قبل از دوره سوم	۷۰۹۳
تربیت نیروی انسانی متخصص	فصل آموزش عالی	آموزش عالی (دوره سوم)	۷۰۹۴
پژوهش‌های علمی و تقاضامحور	فصل پژوهش‌های پایه‌ای	آموزش سطح‌بندی نشده	۷۰۹۵
حمایت از توسعه فناوری و فن آفرینی	فصل پژوهش‌های توسعه‌ای	خدمات وابسته به آموزش	۷۰۹۶
	فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش	تحقیق و توسعه در آموزش	۷۰۹۷
-		آموزش طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۰۹۸
امور رفاه اجتماعی	امور رفاه اجتماعی	امور حمایت اجتماعی	۷۱۰
خدمات امداد و نجات	فصل امداد و نجات	بیماری و معلولیت	۷۱۰۱
خدمات حمایت بیمه‌ای	فصل بیمه‌های اجتماعی		۷۰۱
خدمات حمایتی	فصل حمایتی	سالمندی	۷۱۰۲
توانمندسازی مددجویان، معلولان و ایثارگران	فصل توان‌بخشی	بازماندگان	۷۱۰۳
تعادل منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی	-	خانواده و فرزندان	۷۱۰۴
مددکاری و پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی	-	بیکاری	۷۱۰۵
		مسکن	۷۱۰۶
-	-	محرومیت اجتماعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۱۰۷
-	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	تحقیق و توسعه در حمایت اجتماعی	۷۱۰۸
-	-	حمایت اجتماعی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۷۱۰۹

جمع‌بندی

در این بخش از گزارش سعی گردید تا به طور مقایسه طبقه‌بندی‌های عملیاتی در بودجه که تحت عنوان امور و فصل و برنامه انجام شد و طی سالیان متمادی دچار تغییراتی بوده است؛ اما از سال ۱۳۹۵ به بعد حداقل امور و فصول تغییراتی نداشته است. در تعابیر برنامه بعضاً دچار تغییرات شده که موضوع بررسی نبوده است و آنچه برای لایحه بودجه ۱۴۰۴ انجام شده این تغییرات در امتداد طبقه‌بندی‌های گذشته نبوده است و علاوه بر اینکه سری زمانی داده‌های بودجه‌ای را مخدوش نموده و با اصول بسیاری از فصول در این طبقه‌بندی دارای

تطابق نمی‌باشد و همچنین مفهوم برنامه اجرایی بر آن مترتب نیست. مقایسه انجام شده آن را تبیین کرده است که با مقایسه جداول ۲ و ۳ با یکدیگر به آن پرداخته شده است، ضمن آنکه در قسمت اول این بخش عدم تطابق یک به یک طبقه‌بندی‌های کوفوگ با طبقه‌بندی امور و فصل با یکدیگر مقایسه شده و اشکالات آن نیز تبیین گردیده است.

با توجه به اینکه اصولاً طبقه‌بندی برنامه اجرایی در امتداد طبقه‌بندی وظیفه‌ای (کوفوگ) باید انجام شود، بنابراین پیشنهاد می‌گردد ابتدا طبقه‌بندی وظایف دولت مطابق چهارچوب کوفوگ تا سطح کلاس انجام شده در ذیل آن وظایف، طبقه‌بندی برنامه اجرایی صورت پذیرد.

پیوست

اشکالات بودجه ۱۴۰۴ در مقایسه بین جداول آن

در ارتباط با جداول مصارف بودجه ۱۴۰۴ نکاتی وجود دارد که باعث به هم ریختگی و غیر شفاف بودن و انحراف در تهیه و تنظیم بودجه را ایجاد کرده است. در این قسمت از گزارش بخش‌های مهم شامل بخش دفاع-آموزش - سلامت و حمایت‌های اجتماعی در زمینه اعتبارات هزینه‌ای و در جداول مختلف بودجه مصوب مورد مقایسه قرار گرفته است که موارد آن به شرح زیر ارائه می‌شود.

جداول مصارف بودجه ۱۴۰۴ کل کشور:

- جدول ۶ با عنوان برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای برحسب امور و فصل است.
  - جدول ۶/۱ با عنوان برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای برحسب برنامه اجرایی است.
  - جدول ۷ با عنوان اعتبارات دستگاه‌های اصلی برحسب برنامه اجرایی.
  - جدول ۷ ب با عنوان اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار.
  - جدول ۶ با هیچ‌یک از جداول بعدی ارتباط مشخص ندارد و در امتداد هم نبوده و روابط با یکدیگر را مشخص نمی‌کند.
  - جدول ۶ با جداول سال‌های قبل که برحسب امور و فصل طبقه‌بندی می‌شدند از نظر سری زمانی آمارهای مالی دولت انقطاع ایجاد کرده و توضیحی در تغییرات آن وجود ندارد.
  - جداول ۱/۶ و ۷ و ۷ ب ارتباطی با جدول ۶ نداشته و روابط بین آن‌ها را مشخص نمی‌کند و به عبارت دیگر، برنامه‌های اجرایی رابطه یک به یک با امور و فصل نداشته و برای تبیین آن به مصادیق اعداد و ارقام آن اشاره می‌شود تا به خوبی این اشکالات اساسی مشخص گردد.
- الف) جدول ۶ قانون بودجه ۱۴۰۴: در مورد اعتبارات هزینه‌ای برحسب طبقه‌بندی کوفوگ تنظیم گردیده و شامل اعتبارات از محل درآمد عمومی و اختصاصی و متفرقه به شرح زیر است:

جدول ۴: اعتبارات هزینه‌ای جدول ۶ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور برحسب امور

عنوان امور	ارقام به میلیون ریال	درصد از کل
خدمات امور عمومی	۱,۰۵۰,۹۱۴,۳۹۲	۳/۸۷
دفاع	۲,۶۶۷,۰۰۹,۴۰۰	۹/۸۳
نظم و امنیت	۱,۴۸۵,۵۳۶,۸۶۴	۵/۴۸
امور اقتصادی	۸۸۱,۳۵۸,۴۰۵	۳/۳۵
محیط زیست	۵۲,۳۸۴,۱۸۵	۰/۱۹
مسکن و خدمات شهری	۱۱۸,۶۶۶,۲۹۳	۰/۴۴

۱۶/۲۶	۴,۴۱۲,۳۰۶,۵۰۱	سلامت
۲/۶۴	۷۱۷,۲۷۳,۱۹۸	فرهنگ
۲۲/۹۷	۶,۲۳۱,۸۵۴,۴۵۶	آموزش
۳۵/۰۶	۹,۵۱۲,۲۰۵,۰۰۳	حمایت‌های اجتماعی
۸۴/۱۳	۲۲,۸۲۳,۳۷۵,۳۶۰	جمع ۴ امور
۱۵/۸۷	۴,۳۰۶,۱۳۳,۳۳۷	سایر
۱۰۰	۲۷,۱۲۹,۵۰۸,۶۹۷	جمع

ب) جدول ۶/۱: قانون بودجه ۱۴۰۴: در مورد اعتبارات هزینه‌ای برحسب برنامه‌های اجرایی که شامل اعتبارات از محل درآمد عمومی و اختصاصی و متفرقه در خصوص چهار امور دفاع، سلامت، آموزش و حمایت‌های اجتماعی به شرح زیر است:

جدول ۵: اعتبارات هزینه‌ای جدول ۶/۱ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور برحسب برنامه اجرایی

درصد از کل	ارقام به میلیون ریال	عنوان
	۲,۳۸۲,۷۰۶,۵۶۳	خدمات درمانی
	۵۳۶,۰۱۱,۱۷۸	خدمات بهداشتی
	۴۲۴,۷۷۲,۶۱۲	خدمات پزشک خانواده
	۱۶۲,۱۱۷,۸۹۴	خدمات فوریت‌های پیش بیمارستانی
	۷۷۲,۲۶۴,۳۰۰	خدمات تامین دارو، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی
۱۵/۷۷	۴,۲۷۷,۸۷۲,۵۴۷	جمع سلامت
	۱,۸۵۹,۰۰۶۸,۳۸۵	خدمات حمایتی
	۱۴۰,۳۴۶,۰۱۱	خدمات امداد و نجات
	۱,۳۸۵,۸۷۷,۷۵۱	خدمات حمایت بیمه‌ای
	۵,۹۲۷,۶۵۸,۶۰۰	تعادل منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی
	۵۲,۵۹۸,۵۰۸	توانمندسازی مددجویان، معلولان و اینارگران
	۵۳,۷۴۴,۲۹۱	مددکاری و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی
۳۴/۷۲	۹,۴۱۹,۲۹۳,۵۴۶	جمع حمایت‌های اجتماعی
	۳,۴۷۰,۲۸۱,۲۰۲	آموزش و پرورش عمومی
	۵۰,۱۱۰,۲۱۵	آموزش مهارتی
	۱,۳۳۷,۵۹۷,۰۳۱	تربیت نیروی انسانی متخصص
۱۷/۹۱	۴,۸۵۷,۹۸۸,۴۴۸	جمع آموزش
۱۱/۱۷	۳,۰۳۱,۴۱۹,۷۱۹	تقویت بنیه دفاعی
۷۹/۵۷	۲۱,۵۸۶,۵۷۴,۲۶۰	جمع ۴ امور
۲۰/۴۳	۵,۵۴۲,۹۳۴,۴۳۷	سایر
۱۰۰/۰۰	۲۷,۱۲۹,۵۰۸,۶۹۷	جمع کل

ج- مقایسه دو جدول ۶ و ۶/۱: تفاوت‌ها در اعتبارات هزینه‌ای در چهار امور اصلی نشان می‌دهد که خصوصاً در ارتباط با اعتبارات آموزش تفاوت زیادی مشاهده می‌شود و در مورد سایر امور نیز تفاوت‌ها قابل ملاحظه است.

جدول ۶: مقایسه چهار امور اصلی و سایر امور در جداول ۶ و ۶/۱ اعتبارات هزینه‌ای در قانون بودجه ۱۴۰۴

عنوان	جدول ۶	درصد از کل	جدول ۶/۱	درصد از کل	اختلاف دو جدول
دفاع	۲,۶۶۷,۰۰۹,۴۰۰	۹/۸۳	۳,۰۳۱,۴۱۹,۷۱۹	۱۱/۱۷	-۳۶۴,۴۱۰,۳۱۹
سلامت	۴,۴۱۲,۳۰۶,۵۰۱	۱۶/۲۶	۴,۲۷۷,۸۷۲,۵۴۷	۱۵/۷۷	۱۳۴,۴۳۳,۹۵۴
آموزش	۶,۲۳۱,۸۵۴,۴۵۶	۲۲/۹۷	۴,۸۵۷,۹۸۸,۴۴۸	۱۷/۹۱	۱,۳۷۳,۸۶۶,۰۰۸
حمایت‌های اجتماعی	۹۵۱,۲۲۰,۵۰۰,۰۰۳	۳۵/۰۶	۹۴۱,۹۲۹,۳۵۴,۴۶	۳۴/۷۲	۹۲,۹۱۱,۴۵۷
جمع چهار امور	۲۲,۸۲۳,۳۷۵,۳۶۰	۸۴/۱۳	۲۱,۵۸۶,۵۷۴,۲۶۰	۷۹/۵۷	۱,۲۳۶,۸۰۱,۱۰۰
سایر	۴۳,۰۶۱,۳۳۳,۳۳۷	۱۵/۸۷	۵۵,۴۲۹,۳۴۴,۴۳۷	۲۰/۴۳	-۱,۳۳۶,۸۰۱,۱۰۰
جمع کل	۲۷,۱۲۹,۵۰۸,۶۹۷		۲۷,۱۲۹,۵۰۸,۶۹۷		

جداول ۷ و ۷-۱: اعتبارات برحسب اعتبارات دستگاه‌های اصلی بر اساس برنامه‌های اجرایی - - و در جدول ۷ ب برحسب اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار طبقه‌بندی شده است. با بررسی و استخراج اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های ذی‌ربط و مقایسه برنامه‌های اجرایی آن‌ها در جدول ۷ و ۷ ب نتایج زیر به ترتیب در امور دفاع، سلامت، آموزش و حمایت‌های اجتماعی به دست آمده است در بند بعدی، مغایرت‌های آن‌ها با جداول ۶ و ۶/۱ به آن اشاره خواهد شد. امور دفاع در طبقه‌بندی جدول ۷ به شرح زیر است:

جدول ۷: اعتبارات هزینه‌ای امور دفاع جدول ۷ قانون بودجه ۱۴۰۴

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۲,۴۰۹,۸۷۶,۲۹۳
ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی	۷۹۴,۳۶۴,۷۵۷
ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب	۱,۹۶۹,۵۷۵,۷۵۴
ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح	۳۴,۱۷۴,۵۹۹
قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیاء (ص)	۱۶,۹۳۴,۹۰۱
جمع	۵,۲۲۴,۹۲۶,۳۰۴
سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح	۱,۷۹۷,۱۶۰,۰۰۰
جمع دانشگاه‌های دفاع	۳۶,۱۱۶,۰۶۹
جمع سایر	۱,۸۳۳,۲۷۶,۰۶۹
دفاع	۳,۳۹۱,۶۵۰,۲۳۵

امور سلامت در جدول ۷ و ۷ ب به شرح جدول زیر است:

جدول ۸: اعتبارات هزینه‌ای امور سلامت جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴

وزارت بهداشت،	۵,۴۱۶,۳۶۰,۰۲۴
تربیت نیروی انسانی متخصص	۵۰۹,۰۵۱,۸۰۹
سلامت	۴,۹۰۷,۳۰۸,۲۱۵

امور آموزش در جداول ۷ و ۷ ب به شرح زیر است:

جدول ۹: اعتبارات هزینه‌ای امور آموزش جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۶۴۴,۳۷۳,۴۱۲
وزارت آموزش و پرورش	۳,۵۸۴,۷۱۲,۲۰۱
سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	۴۹,۰۰۰,۰۰۰
دبیرخانه شورای عالی فنی و حرفه‌ای	۱۱,۷۰۰
وزارت بهداشت	۵۰۹,۰۵۱,۸۰۹
جمع	۴,۷۸۷,۱۴۹,۱۲۲
سایر دانشگاه وابسته به دستگاه‌ها	۱۳,۸۶۴,۷۴۵
دانشگاه‌های بخش دفاع	۳۶,۱۱۶,۰۶۹
جمع کل	۴,۸۳۷,۱۲۹,۹۳۶

و بالاخره امور حمایت‌های اجتماعی در جداول ۷ و ۷ ب بودجه ۱۴۰۴ به شرح زیر است:

جدول ۱۰: اعتبارات هزینه‌ای امور حمایت‌های اجتماعی جدول ۷ و ۷ ب در قانون بودجه ۱۴۰۴

کمیته امداد امام	۲۳۸,۷۷۳,۶۰۷
سازمان بهزیستی کشور	۴۳۱,۲۵۸,۴۲۷
بنیاد شهید و امور ایثارگران	۱,۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۴,۴۵۴,۸۹۳,۴۶۸
جمع	۶,۳۵۴,۹۲۵,۵۰۲
وزارت اطلاعات - صندوق بازنشستگی	۲۸۱۳۹۶۵۷
سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح	۱۷۹۷۱۶۰۰۰
جمع کل	۸,۱۸۰,۲۲۵,۱۵۹

در امور حمایت‌های اجتماعی نکته مهم در مورد صندوق‌های بازنشستگی است که در جدول زیر حجم منابعی که به این صندوق‌ها از محل بودجه عمومی دولت به آن اختصاص می‌یابد به شرح زیر است:

جدول ۱۱: صندوق‌های بازنشستگی در قانون بودجه ۱۴۰۴

وزارت اطلاعات - صندوق بازنشستگی	۲۸.۱۳۹.۶۵۷
سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح	۱.۷۹۷.۱۶۰.۰۰۰
صندوق بازنشستگی کشوری	۳.۹۳۹.۴۸۰.۰۰۰
سازمان تأمین اجتماعی	۲۲۸.۵۲۳.۲۶۸
صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان	۵۷.۰۰۰.۰۰۰
صندوق حمایت و بازنشستگی کارکنان فولاد	۱۶۴.۰۰۰.۰۰۰
جمع	۶.۲۱۴.۳۰۲.۹۲۵

د- مقایسه طبقه‌بندی‌های مختلف برحسب امور و فصل (جدول ۶) و برنامه اجرایی (جدول ۶/۱) و طبقه‌بندی سازمانی (جداول ۷ و ۷ ب): تفاوت‌های زیادی را می‌توان دید که این نشان‌دهنده آن است که طبقه‌بندی انجام شده در امور فصل رابطه‌ای با طبقه‌بندی برنامه اجرایی ندارد و به‌علاوه دستگاه‌های اجرایی از طبقه‌بندی یکسانی تبعیت نکرده و روابط این طبقه‌بندی‌ها بین امور بخشی و دستگاه‌ها به‌درستی تبیین نشده است و تشتت آماری مشاهده می‌شود و از همه مهم‌تر ارتباط با سری زمانی آمارهای مالی دولت با سال‌های گذشته برقرار نبوده و در هر دوره‌ای در سازمان برنامه و بودجه به تغییرات طبقه‌بندی‌ها در بودجه اقدام می‌کنند بدون آنکه از گذشته اطلاعی داشته باشند و در تداوم کارهای قبلی و در پیوند و در تکمیل کار گذشتگان باید عمل کرد و این رویه‌ها پژوهشگران را سردرگم برای تحلیل‌های بودجه‌ای می‌نماید.

جدول ۱۲: امور دفاع در جداول قانون بودجه ۱۴۰۴

امور دفاع در جدول ۶	۲.۶۶۷.۰۰۹.۴۰۰
امور دفاع در جدول ۶/۱	۳.۰۳۱.۴۱۹.۷۱۹
دفاع در جدول ۷ و ۷ ب	۳.۳۹۱.۶۵۰.۲۳۵
امور سلامت در جداول بودجه ۱۴۰۴	
سلامت در جدول ۶	۴.۴۱۲.۳۰۶.۵۰۱
سلامت در جدول ۶/۱	۴.۲۷۷.۸۷۲.۵۴۷
امور سلامت در جدول ۷ و ۷ ب	۴.۹۰۷.۳۰۸.۲۱۵
امور آموزش در جداول بودجه ۱۴۰۴	
آموزش در جدول ۶	۶.۲۳۱.۸۵۴.۴۵۶
آموزش در جدول ۶/۱	۴.۸۵۷.۹۸۸.۴۴۸
آموزش در جدول ۷ و ۷ ب	۴.۸۳۷.۱۲۹.۹۳۶
امور حمایت‌های اجتماعی در جداول بودجه ۱۴۰۴	
حمایت‌های اجتماعی در جدول ۶	۹.۵۱۲.۲۰۵.۰۰۳
در جدول ۶/۱	۹.۴۱۹.۲۹۳.۵۴۶
حمایت‌های اجتماعی در جدول ۷ و ۷ ب	۸.۱۸۰.۲۲۵.۱۵۹

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

انتظار می‌رود تا سازمان برنامه و بودجه نسبت به پیاده کردن طبقه‌بندی درست به ترتیب طبقه‌بندی سازمانی (با تعریف درست از اینکه هر دستگاه اجرایی وابسته به کدامین وزارت و یا سازمان مشخص است و در ذیل آن طبقه‌بندی شود با تعریفی و کدگذاری درست از آن‌ها و حتی تا سازمان‌های استان و شهرستانی آن در این طبقه‌بندی با اعتبارات توزیع شده در بودجه کل کشور مشخص شود) - طبقه‌بندی وظیفه‌ای (مطابق آنچه در کوفوگ بدان به طور مشروح مشخص شده است و کلیه دستگاه‌های اجرایی در این طبقه‌بندی به تفکیک مشخص شود) - (طبقه‌بندی برنامه اجرایی program) با تعریف درست از مفهوم آن و تعیین مصادیق آن و نه عناوینی که بسیار کلی در طبقه‌بندی بودجه آمده است که نیازمند اصلاحات اساسی است و بالاخره طبقه‌بندی اقتصادی و یا هزینه‌ای که ارتباط با سه طبقه‌بندی گفته شده خواهد داشت و ماتریس‌های دوگانه از طبقه‌بندی‌های (سازمانی - هزینه‌ای) - (وظیفه‌ای - هزینه‌ای) - (برنامه اجرایی - هزینه‌ای) تهیه و تنظیم و در بودجه درج شود ضمن آنکه بودجه استان‌ها نیز همانند دستگاه‌های مرکزی مشخص و ارائه گردد.